

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1725

Casus LXVIII. De essentia & materia Voti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39911

CASUS LXVIII.

De Essentia & Materia Voti.

Welfus varia habet vota, de quorum valore dubitat: 1. Quia vovit semi-ebrius, ex ira, tristitia. 2. Metu, errore, sine animo se obligandi vel explendi. 3. Vovit merè externe B. M. V. vel Sanctis, rem indifferentem vel eleemosynam, ut consequatur divitias, honores, &c. 4. Vovit rem malam. 5. Vovit matrimonium, aut castitatem ob luxuria consuetudinem sibi periculosam. 6. Non solvit vota defuncti, cuius ipse est heres. 7. Dubitat, an voverit, an habuerit animum se obligandi. 8. An satis deliberatè voverit. 9. An voverit decem vel quinque, an Religionem solum experiri, an in ea perseverare. 10. Vovit ab alio inductus in ebrietate, quod prævidit. 11. Vovit vitare omnia venialia. 12. Vovit factum alienum. 13. Vovit rem secundum quid post-secundum quid impossibilem. 14. Vovit incompatibilia. 15. Vovit ex fine malo. 16. Sub conditione turpi. 17. Contra iuramentum de nunquam vovendo. 18. De non ingrediendo aliam Religionem quam hanc. Pro Resolut.

QUÆR. I. Quid sit votum?

1. Est deliberata & libera promissio facta Deo de bono meliori. Dicitur 1. Deliberata, quia ad vo-

tum requiritur plena advertentia, qualis ad peccatum mortale; est enim actus humanus in conscientia obligans; hinc non valent vota semi-ebrii, dormientis, fatui, &c. Vota facta ex timore, ira, tristitia vel simili passione sunt valida, nisi passio (quod rarè contingit) præveniat mentis deliberationem; sicut enim homo in eiusmodi motibus plerumque habet sufficientem deliberationem ad peccandum mortaliter, sic & ad vovendum. Dicitur 2. Libera; nam votum gravi & injusto metu extortum, probabiliter est nullum, saltè de iure can. ex c. perlatum, de iis, que vi &c. quod licèt expressè solum agat de votis solennibus Religiosorum, atamen Sot. Valent. Nav. Saa, Sanch. l. 4. de vot. c. 3. Sporer aliiq̃ communitè extendunt ad vota simplicia, et si probabiliter contradicant S. Anton. Sot. Castrop. quia d. c. perlatum solum loquitur de Professione Religiosa, ob specialem statûs difficultatem; & per se ad votum sufficit libertas sufficiens ad peccandum mortaliter, sed hæc stat cum metu: ergo. Conf. qui ex metu jurat latroni solvere lytrum, tenetur ex vi iuramenti, donec illud

re-

relaxetur, ut dixi *Cas. 50. n. 15.* ergo vovens ex metu obligatur vi voti. Similiter votum debet esse liberum ab errore & ignorantia circa substantiam vel principale motivum, aliàs erit nullum ex defectu consensûs; ubi enim substantia rei non est cognita, non potest esse volita; hinc si quis putet votum non obligare in conscientia, aut iter, quod vover, credat esse decem dierum, cum sit viginti; aut voveat Petro dare eleemosynam, quem falsò iudicat esse pauperem, hæc vota sunt invalida, quia in duobus primis casibus est error in substantia, in secundo circa principale motivum, quod in eleemosyna est sublevare pauperem, qualis non est Petrus, econtrà error circa accidens rei promissæ eam non notabiliter immutans, vel circa motivum tantum impellens, quod solùm facit, ut res libentiùs, non autem simpliciter fiat, non invalidat votum, ut si voveas peregrinationem 8. horarum, cum sit 9. vel 10. voves eleemosynam dare pauperi, quem putabas esse piùm, & tamen non est. Dixi: circa accidens non notabiliter mutans rem promissam; nam si notabiliter mutet, vovens non obligabitur voto; v. g. vovisti Religionem Carthusianam, putans, eam vesci carnibus, eris liber à voto, quia hæc circumstantia notabiliter mutat rem promissam, *Less. Sanch. l. c. Bonac. Castrop. hic d. 1. pun. 6.* Dicitur 3. *Promissio;*

non propositum, quia propositum est nuda voluntas aliquid faciendi vel omittendi, sine animo se obligandi; promissio verò essentialiter includit animum se obligandi. Dicitur 4. *Facta Deo*, quod etiam merè internè fieri potest, quia Deus introspicit cor; si quis vover B. M. V. vel Sanctis, censetur implicite vovisse Deo in honorem B. V. vel Sanctorum. Dicitur 5. *De bono;* nam materia, quam voves, debet esse grata Deo, hoc est, positivè bona seu honesta, votum de re indifferente, quæ neque secundum se, neque secundum motivum suum spectat ad aliquam virtutem, est nullum, v. g. voves abstinere à vino, lusu vel carnibus, ut parcas pecuniæ, non est propriè votum; si verò id facias ex motivo temperantiæ vel alterius virtutis, aut ad vitanda peccandi pericula, utique votum erit validum, quia est de re Deo grata: Item voves jejunare vel dare eleemosynam, ut à Deo impetres scientiam, divitias, &c. vora hæc obligant, quia honestum est ejusmodi bona à DEO petere & expectare; vovere DEO materiam indifferentem est solùm veniale; quia non est DEO positivè ingrata, sed tantum non grata; vovere rem mortaliter malam est mortale, quia est gravis irreverentia, offerre DEO rem quasi gratam, cum tamen sciat DEUM illam summè improbare; ex eadem ratione plurimi dicunt esse mortale DEO vovere rem solùm

3.

4.

lūm venialiter malam, quia vovens exercitè & in facto videtur dicere DEUM ejusmodi rem approbare tanquam sibi gratam, ideòque se eam promittere; *La Croix* tamen *hic n. 424.* putat, voventem rem venialiter malam plerūque tantū peccare venialiter, quia non propriè vovet aut intendit rem illam Deo promittere ut gratam, sed potiùs sumit Deum in testem, se hoc peccatum veniale facturum, quæ tantū est venialis irreverentia, ut dixi de jurante rem venialiter malam. Quid si mater voveat peregrinationem eā intentione, ut filia luxuriosa emendetur vel moriatur? *R.* Votum esse nullum & sacrilegum, quia est de re mala, quia mater per illud intendit disjunctivè DEUM inducere vel ad emendationem, vel ad mortem filia; sicut enim non potest taliter à Deo rogare filia mortem, sic nec vovere. Dicitur 6. *De bono meliori*, intellige non simpliciter, aliàs votum deberet semper esse de re perfectissima; sed de meliori, quàm sit ejus oppositum, hinc quia per se meliùs est servare consilia Evangelica, quàm non servare, non valebunt vota his opposita, velut votum de non danda eleemosyna, de non ingrediendo Religionem, de nunquam vovendo, de ineundo matrimonio etiam cum paupere titulo pietatis, &c. quia per se melior & DEO gratior est cælibatus cum castitate, *Sanch.*

sup. Castropalao p. 8. Valet tamen votum conditionatum, si matrimonium inire voluero, inibo cum hac paupere, quia supposita voluntate nubendi gratius est DEO nubere pauperi, quàm alteri, *Schmalzgr. l. 3. t. 34. n. 30.* Dixi, per se; nam per accidens potest esse meliùs & DEO gratius non dare quàm dare eleemosynam, ut si pecunià indigeas pro solvendis debitis justitiæ, pro alendis parentibus, uxore, liberis, &c. Similiter per accidens poteris vovere matrimonium, quando scilicet status Religiosus sine injuria sponsæ à te desolata iniri non potest. An autem validè voveat castitatem, cui ob consuetudinem luxuriæ matrimonium foret tutius, non est omninò certum, negant *Cajet. Nav. Wiestner. Schmalzgr. l. 6.* quia ejusmodi votum non videtur esse de meliori bono voventis, sed oppositum tenendum est cum *Soto, Arrag. Castropalao n. 14. La Croix n. 481.* qui non audet hanc sententiam dicere probabilem. Ratio est, quia castitas est bonum absolutè meliùs etiam consuetudinario, si velit applicare media quæ habet sufficientia ad refranandam libidinem, & vovendo castitatem ad ista media se implicite obligavit; nec obstat, quòd Apostolus de talibus dicat: *Meliùs est nubere, quàm uri*; nam intelligit hoc conditionatè, si scilicet non velint adhibere media efficacia, sicut possunt & tenentur; & certè si ratio adv. tene-

ret,

ret, eò faciliùs quis deobligaretur à voto, quò magis fornicaretur; nam ob consuetudinem relabendi votum desineret esse de meliori bono; per consequens desineret obligare; igitur tali suadendum est, ut petat dispensationem, quæ tali casu pro voto non solemnè dabitur.

QUÆR. II. Quotuplex sit votum?

6. *q.* Votum dividitur 1. in simplex & solemne; solemne iterum aliud est professionis in Religione approbata; aliud annexum S. Ordinibus, utrumquæ dirimit matrimonium contrahendum, professio insimul matrimonium contractum ratum, non consummatum; vota ab his distincta vocantur simplicia, veluti votum castitatis extra Religionem & Ordines, votum Religionis, votum non nubendi, sacros Ordines suscipiendi, &c. quæ vota matrimonium quidem reddunt illicitum, non tamen invalidum. 2. Dividitur in reale, personale & mixtum. *Reale* est, quo quis promittit rem aliquam ab actu propriæ personæ distinctam, ut calicem, sacram vestem, eleemosynam, &c. *Personale* est, quo promittitur actio vel omisio in persona propria, v. g. jejunium, oratio, peregrinatio, abstinentia à lusu, à vino, &c. Mixtum, in quo actio & res promittitur, v. g. jejunium & eleemosyna; votum reale & mixtum, in quantum est reale, transit ad hæredes, non autem in quan-

R. D. *Jansen Pars 1.*

tum est personale, ideòque hæres in casu posito tenebitur ad eleemosynam, non autem ad jejunium, nisi ad hoc se specialiter obligaverit, *Pyrrh. l. 3. decret. t. 34. n. 12. Engel. ibid. n. 17. Leuren. ibid. q. 890. 3.* Votum aliud est *absolutum*, quod simpliciter obligat, aliud *conditionatum*, quod tantum obligat sub conditione, aliud *pœnale*, quod sub pœna, ut si voveas eleemosynam dare, quoties mentitus fueris.

QUÆR. III. Quid in dubio de valore voti? 7.

q. 1. Præ omnibus attendi debet intentio voventis, si de hac constare non possit, inquirendum est, pro quo stet possessio, an pro voto, an pro libertate, & pro parte possidente judicandum erit, ut probavi *Cas. 2. n. 5.* si nec de possessione constet, attendendum, pro qua parte sit major præsumptio, aut si etiam de hoc dubitetur, tunc in obscuris, quod minimum est, sequimur, *ff. de Reg. Jur.* Hinc si dubites, an voveris, non teneris voto, quia libertas est in possessione; idem est, si dubites, an voveris, an nudè proposueris; econtra si scias te vovisse, & verba votum significantia expressisse, dubites autem, an habueris animum te obligandi, præsumptio erit pro voto & validitate actûs, quia probato facto præsumuntur intervenisse omnia ad factum requisita, usque dum aliud probetur, *Schmalz. g. n. 34. 2.* Si certus sis te vovisse

H h h cum

cum animo obligandi, dubites autem an sufficientem habueris advertentiam & deliberationem, eò quòd fueris turbatus ex somno, potu, passione, phrenesi, &c. præsumptio est pro valore voti; nam votum est certò emissum, & ratio excusans incerta, adeòque votum est in possessione obligationis, *Schmalzgr. l. 6.* Si dubitetur de sufficienti deliberatione ob defectum ætatis, communiter ita distinguunt DD. Si votum emissum est ante septennium, præsumitur imperfectus rationis usus, ideòque votum censetur invalidum; econtrà post septennium præsumitur usus rationis perfectus, & votum validum, ita enim plerumque contingit, & ex plerumque contingentibus prudens est præsumptio. Sed quid si dubites, an ante vel post septennium voveris? *æ. ex Tamb. Sporer hic n. 24.* votum non obligare, quia dubitatur de essentiali constitutivo voti, dubitatur enim de deliberatione sufficiente, quæ in adeò tenera ætate præsumi non potest, præsertim in his partibus frigidioribus, ubi ingenia seriùs maturescunt; aliud est in primo casu, quando homines adulti de sufficienti deliberatione ob iram, potum, vel somnum dubitant post votum certò emissum; tunc enim votum & plenus usus rationis est in possessione, & indeliberatio incerta; econtrà si amens dubitet, an sub finem amentia plenè restitutus voverit, præsumitur votum

factum in amentia, adeòque esse invalidum, eò quòd amentia certò extiterit ante votum, & incertum sit an tempore voti desierit, *Sanct. l. 1. de mar. d. 9. Sannig. de Relig. dist. 4. q. 2. 3.* Si dubites an voveris decem vel quinque Imp. an jejunium in pane & aqua, an ordinarium; si aliunde de tua voluntate constare non possit, præsumens te ad minimum obligasse; idem est, si dubites, an voveris copulativè jejunare simul & dare eleemosynam, vel disjunctivè, hoc est, vel jejunare, vel eleemosynam dare, aut indeterminate vovisti vestem, equum, & dubitas an meliorem, potes præsumere minus, nisi fortior sit præsumptio contra te; si die statuto non possis jejunare, & dubites, an voveris alio die supplere, in his & similibus semper præsumere poteris in tuum favorem, *Wiestn. n. 28. Schmalzgr. n. 38.* Denique si promisisti ingredi Religionem, & dubites an te volueris obligare ad eam experiendum, vel simul ad profitendum in ea, *Sanct. Suar. Laym.* dicunt, & hic præsumi minus, scilicet quòd te tantum volueris obligare ad ingressum & experimentum, per consequens si ex justa causa egrediaris, liber eris à voto; si verò vovisti perseverantiam seu profiteri, licet ex justa causa, v.g. ob morbum semel egressus vel dimissus fueris, cessante causâ teneris iterum instare, si sit spes re-ceptionis. 4. Si dubites, an votum

ex-

expleveris, aut adhuc explere possis, teneris tentare & exequi, quantum potes, quia votum est in possessione; item si dubites, an votum sit de re mala, vel bona aut indifferente, teneris consulere hominem doctum, vel petere dispensationem, quia iterum stat possessio pro voto, quia certus es te vovisse: teneris ergo inquirere an validè.

10. QUÆR. IV. Qualiter hîc resolvendi sint plures casus practici?

ꝛ. Modis seqq. 1. Qui prævidet se quæri ad ebrietatem eâ intentione, ut in ea voveat v. g. ingredi Religionem, si id prævidens votum approbet, casu quo esset futurum, tenetur voto secuto, quia hæc prævia approbatio est voluntas se obligandi DEO sub conditione voti in ebrietate secuturi: ergo secutâ conditione obligat; si præviè non approbavit, non tenetur voto in ebrietate secuto, quia tunc nec in ebrietate, nec antè consensit. 2. Materia

11. voti debet esse possibilis, & in potestate voventis; hinc non valet votum de vitandis omnibus omninò venialibus, quia id cum ordinario DEI concursu est moraliter impossibile; est communior contra aliquos, qui non improbabiler dicunt, ejusmodi votum obligare non quidem ad vitanda omnia omninò venialia etiam semi-deliberata aut subreptitia, hoc enim agnoscunt moraliter impossibile, sed tantùm ad vitanda venialia magis deliberata hîc & nunc occurrentia, quia

hoc omninò est possibile, sicut qui vovit dare decem Imperiales, si non potest omnes decem, debet dare quinque quos potest; idem est de vovente jejunare totâ Quadragesimâ, si totâ non possit, debet jejunare parte possibili; item lex naturalis Divina obligat ad evitanda omnia omninò venialia, aliàs enim non forent peccata: ergo & votum ad hoc obligare potest. Sed ꝛ. cum *Sanch. c. 5. n. 10.* N. utramque Conf. quia votum dandi decem, & votum jejunandi totâ Quadragesimâ, sunt de tota re moraliter possibili, & per accidens tantùm quoad partem factu impossibili: ergo obligant ad partem possibilem, nisi fortè constet de voluntate voventis, quâ noluit se obligare nisi ad totam Quadragesimam simul sumptam, & non aliter, quod fieri non solet; ad obligationem legis Divinæ & naturalis sufficit potentia physica, non verò ad obligationem voti; votum enim est lex, quam ipse homo sibi imponit, non autem censetur homo sibi imponere velle rem moraliter impossibilem, & votum debet esse de meliori bono; melius autem est sibi ejusmodi obligationem non imponere, quàm imponere; validum tamen erit votum de vitandis omnibus mortalibus, aut etiam venialibus plenè deliberatis, hoc enim est moraliter & cum ordinario DEI concursu possibile; verùm ejusmodi vota sine speciali DEI instinctu non sunt facilè assumenda ob peri-

12. culum lapsus. 3. Vota de facto alieno, v.g. parentum de castitate, abstinencia, peregrinatione vel statu Religioso liberorum, non obligant liberos, nisi illa scientes eorum nullitatem ratificaverint, neque parentes, nisi in ordine ad copelandum, vel quantum est in ipsis, disponendum liberos ad explendam rem voto promissam. 4. Qui vovet rem secundum unam partem possibilem, secundum aliam impossibilem vel ineptam, si materia sit divisibilis, valet & obligat votum secundum partem aptam & possibilem, *quia utile per inutile non debet vitari*; sic qui vovit orare decem Rosaria, si nequit omnia, tenetur ad ea quæ potest; qui vovit jejunare omnibus diebus Sabbathinis, si uno vel altero non possit, obligatur aliis, nisi constet aliam fuisse mentem voventis, quæ in omnibus respicienda est. Econtrà si partes inter se vel ex natura rei, vel ex usu hominum copulari soleant, & una pars facta est inepta, illicita vel impossibilis, cessat etiam obligatio partis apta & possibilis; item si cesset principale, cessat & accessorium, nisi iterum alia fuerit mens voventis; hinc qui vovit jejunare, si ex justa causa non possit abstinere à carnibus, etiam probabiliter deobligatur à bina refectione, vel econtrà, quia hæc duo copulativè requiruntur ad jejunium Ecclesiasticum, *Sporer sup.* etsi oppositum sit probabilius, ut

dicam Caf. LXXV. n. 4. Item qui vovit confiteri, si non possit confiteri, non tenetur elicere dolorem; similiter si non possit dolere, non tenetur confiteri, quia utrumque essentialiter requiritur ad Sacramentum pœnitentiæ, quod vovit; econtrà cessante accessorio non cessat principale, v.g. vovisti peregrinationem nudis pedibus, jejunium in pane & aqua, teneris peregrinari, etsi non possis nudis pedibus, teneris jejunare, etsi non possis in pane & aqua; item virgo promisit virginitatem, si fornicata fuerit, plerumque adhuc tenebitur ad castitatem, quia hæc communi æstimatione censetur voto virginitatis inclusa, nisi expressa intentio voventis fuerit tantum servare claustrum virginale integrum, tunc enim hoc læso votum esset de re non amplius possibili, *Suar. Sanch. c. 10. Laym. c. 2. Castropalao pun. 8. n. 10.* 5. Si emisisti duo vota incompossibilia, v.g. vovisti in vigilia S. Laurentii peregrinari, ex post immemor hujus vovisti eadem die servire infirmis, valet primum votum; si tamen secundum sit Deo gratius, potes primum in secundum commutare. 6. Votum ex fine malo afficiente materiam seu executionem voti est nullum; tunc autem finis malus dicitur afficere materiam seu executionem voti, si illa executio voti intendatur tanquam medium ad consequendum finem malum, v.g. voves

14.
15.
elee-

eleemosynam dare puellæ pauperi, ut sic eam ad turpia inducas; voves ædificare Ecclesiam, ut ex hoc vanam gloriam apud homines consequaris, &c. econtra si malus finis non afficiat materiam vel executionem voti, sed ipsum votum, seu actum vovendi, ut si coram multis voveas ædificare Ecclesiam, non ut ex voti executione, sed ex actu vovendi consequaris gloriam, votum erit validum, *Cajet. Nav. Azor. Sporer l. c.* Ratio horum est, quod si finis malus afficiat materiam, votum erit de re seu objecto turpi; si verò afficiat ipsum actum vovendi, votum quidem erit illicitum, sed non de objecto illicito, adeoque validum; hinc patet, multa vota posse esse illicita, quæ tamen sunt invalida. 7. Omnia vota, quæ sunt ex intentione consequendi à Deo rem illicitam, sunt sacrilega, blasphema & nulla; ut si meretrix voveat partem quæstus, ut sic consequatur quæstum majorem. Dixi: ex intentione consequendi; nam si eleemosyna vel aliud bonum voveatur non ex intentione vel amore consequendi rem illicitam, sed per modum puræ conditionis, pœnæ vel aversionis, ut si inimicum occidero, turpem quæstum fecero, voveo tantum dare in eleemosynam, validum erit votum, quia impletâ conditione turpi, bonum est dare eleemosynam, unde valida & sancta sunt vota pœnalia, toties jejunan-

di, confitendi, &c. quoties hoc vel illud peccatum commiseris; similiter valent vota facta in gratiarum actionem pro bono effectu secuto ex opere malo, v. g. pro prole nata ex adulterio, pro vita servata in duello, *Less. Laym. c. 2. n. 7.* 8. Juramentum aut votum de nunquam vovendo est nullum, quia simpliciter melius est vovere, quàm non vovere; si jurasti non vovere temerè & inconsulto Confessario, votum est validum, etsi ex post memor hujus juramenti voveas, votum erit illicitum, tamen validum, quia de objecto honesto, ut suppono; si immemor prioris voti vel juramenti voves, secundum votum probabilius erit invalidum, quia adhuc habitualiter perseverat prior voluntas se non obligandi per votum aliquod consequens, quàm diu scienter non est revocata. 9. Votum de non ingredienda alia Religione quàm hac, de non orando nisi flexis genibus, de non danda eleemosyna infra decem aureos, invalidum esse docet *Castropalao p. 9. n. 16.* quia non solum promittitur ingressus in hanc Religionem, sed simul promittitur non ingressus in aliam; item non solum oratio flexis genibus, sed simul excluditur alia, quod est ineptum & indecens; at videtur distinguendum: Si adsit honesta causa sic vovendi, v. g. quia hæc Religio, hæc oratio est mihi convenientior, valebit votum: secus si talis causa non adsit.

H h h 3 CA-